

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Etyka ogólna (ćw) (Ćw. audytoryjne), PG_00174255						
Kierunek studiów	Filozofia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Filozofii -> Zakład Etyki i Filozofii Społecznej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Natasza Szutta				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	Zapoznanie studenta i przedyskutowanie najważniejszych problemów z zakresu psychologii moralności, których rozwiązanie determinuje status i możliwość uprawiania etyki normatywnej. Przygotowanie do podejmowania zagadnień z zakresu etyki szczegółowej i metaetyki, omawianych w ramach różnych przedmiotów obowiązujących w programie studiów w kolejnych latach studiów.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FILOZL3_W09] Zna i rozumie fundamentalne metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla jednego z bloków głównych subdyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna, lub 3) estetyka, filozofia kultury.	Zna podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla etyki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW5] realizacja zadania problemowego
	[FILOZL3_W05] Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym główne kierunki w obrębie bloków subdyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna lub 3) estetyka, filozofia kultury.	Ma uporządkowaną znajomość i rozumie główne kierunki w obrębie etyki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW5] realizacja zadania problemowego
	[FILOZL3_W12] Ma wiedzę o normach konstytuujących i regulujących życie społeczne oraz o źródłach tych norm, ich naturze, zmianach.	Ma wiedzę o normach konstytuujących i regulujących życie społeczne oraz o źródłach tych norm, ich naturze, zmianach	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja
	[FILOZL3_U10] Pisze proste prace filozoficzne pod kierunkiem opiekuna naukowego.	Przytacza główne tezy badanych wypowiedzi etycznych, stosownie do ich istotności	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_K06] Ma świadomość wagi problematyki etycznej związanej z odpowiedzialnością za trafność przekazywanej wiedzy, z uczciwością naukową oraz rzetelnością i uczciwością w sytuacji prowadzenia sporu.	Ma świadomość wagi problematyki etycznej związanej z odpowiedzialnością za trafność przekazywanej wiedzy, z uczciwością naukową oraz rzetelnością i uczciwością w sytuacji prowadzenia sporu	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SK5] realizacja zadania problemowego [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[FILOZL3_U06] Wykorzystując znajomość podstaw logiki, potrafi analizować i tworzyć argumenty i strategie argumentacyjne, a także formułować krytykę, odwołując się do podstawowych przesłanek danego poglądu.	Analizuje argumenty etyczne, identyfikuje ich kluczowe tezy i założenia	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[FILOZL3_W02] Zna zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim.	Zna zaawansowaną terminologię etyczną w języku polskim.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW5] realizacja zadania problemowego	
Treści przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • dobro i zło moralne • wolna wola • odpowiedzialność moralna • traf moralny • słaba wola - akrasia • obojętność/zaniechanie/supererogacja • cnoty moralne i charakter moralny • przyjaźń • rozwój moralny 		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	kolokwium	50.0%	80.0%
	prezentacja	100.0%	10.0%
	obecność	80.0%	10.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć</p> <p>1. Dobro i zło moralne</p> <ul style="list-style-type: none"> Dobro i zło moralne, T. Nagel, Co to wszystko znaczy? Bardzo krótkie wprowadzenie do filozofii, tł. M. Szczubińska, Warszawa: Aletheia 1998. <p>2. Wolna wola</p> <ul style="list-style-type: none"> Wolna wola, w: T. Nagel, Co to wszystko znaczy? Bardzo krótkie wprowadzenie do filozofii, tł. M. Szczubińska, Warszawa: Aletheia 1998. H. Frankfurt, Wolność woli i pojęcie osoby, w: Filozofia moralności. Postanowienie i odpowiedzialność moralna, J. Hołówa [red.], Warszawa: Aletheia 1997. <p>3. Odpowiedzialność moralna</p> <ul style="list-style-type: none"> H. Frankfurt, Alternatywne możliwości i odpowiedzialność moralna, w: Filozofia moralności. Postanowienie i odpowiedzialność moralna, J. Hołówa [red.], Warszawa: Aletheia 1997; P. Van Inwagen, Tajemnica metafizycznej wolności, tłum. A. Szutta, w: Wolność we współczesnej kulturze, Z. Zdybicka i inni (red.), Lublin: RW KUL 1997, s. 41-51. <p>4. Traf moralny</p> <ul style="list-style-type: none"> Traf moralny, w: T. Nagel, Pytania ostateczne tł. A. Romaniuk, Warszawa: Aletheia 1997; Traf moralny, w: B. Williams, Ile wolności powinna mieć wola?, tł. T. Basznia, Warszawa: Aletheia 1999. <p>5. słaba wola akrasia/ Obojętność/zaniechanie/supererogacja</p> <ul style="list-style-type: none"> J. Górnicka, Paradoks słabej woli, w: Etyka 27(1994), s. 69-78; J. Górnicka, Obojętność i nie-działanie jako przedmiot moralnej oceny, w: Etyka 30(1997), s. 127-134. <p>6. Cnoty moralne</p> <ul style="list-style-type: none"> Julia Annas, Cnoty, w: Etyka i charakter, J. Jaśtał [red.], Kraków: Aureus 2004 Natasza Szutta, Jedność cnot jako warunek normatywności cnoty. W obronie doktryny jedności cnot. Ethos 92(2010), s. 78-96; <p>7. Charakter moralny versus sytuacja</p> <ul style="list-style-type: none"> Gilbert Harman, Moral Philosophy Meets Social Psychology: Virtue Ethics and the Fundamental Attribution Error, Proceedings of the Aristotelian Society, New Series Volume 109 (1999), s. 316-331; Stanley Milgram, Posłuszeństwo wobec autorytetu, tł. M. Hołda, Kraków: WAM 2008; Natasza Szutta, Dyskusja z sytuacjonistyczną krytyką etyki cnot. Odpowiedź na zarzuty Gilberta Haramana, Diametros 31 (March 2012): 88112; http://www.diametros.iphils.uj.edu.pl/pdf/diam31szutta.PDF <p>8. Przyjaźń</p> <ul style="list-style-type: none"> Arystoteles, Etyka nikomachejska, ks. VIII I IX; Arystoteles, Retoryka, ks. II; Dean Cocking, Jeanette Kennett, Friendship and Moral Danger, Journal of Philosophy 97(2000)5, s. 278-296; Lawrance Blum, Friendship as a Moral Phenomenon, w: Friendship: A Philosophical Reader, Neera K. Badhwar. [ed.] Ithaca, NY: Cornell University Press 1993, 192-210. N. Szutta, Normatywność pojęcia przyjaźni i jego miejsce we współczesnych teoriach etycznych, Roczniki Filozoficzne 58(2010)2, s. 125-151 <p>9. Rozwój moralny</p> <ul style="list-style-type: none"> Laurence Thomas, Moralność i rozwój psychologiczny, w: Przewodnik po etyce, P. Singer [red.], Warszawa: Książka i Wiedza 1998 Dorota Czyżowska, O celu i granicach rozwoju moralnego, Analiza i egzystencja 8(2008), s. 85-102.
-----------------------	-------------------------	---

	Uzupełniająca lista lektur	dowolne źródła na określone tematy
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Wyjaśnij stanowisko determinizmu, indeterminizmu i kompatybilizmu. Podaj argumenty na rzecz i przeciw determinizmowi	
	Co to jest akrasia, enkreteia oraz cnota?	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.